

وزیری که ایران را میان لندن و سن پترزبورگ تقسیم کرد!

۲۵ آذر ۱۴۰۴ ساعت ۱۷:۵۳

امین‌السلطان، مرد قدرتمند دربار ناصرالدین شاه، گاه با انگلیس‌ها قهوه می‌نوشید و گاه با روس‌ها قرارداد می‌بست. تغییر جبهه سیاسی او پس از ماجرای تحریم تنباکو، چهره‌ای پیچیده از سیاست‌مداری ساخت که در راه حفظ قدرت شخصی، استقلال ایران را تا مرز نابودی پیش برد.

در عهد قاجار، برخی از سیاستمداران با طرفداری از سیاست‌های انگلیس و یا روسیه به انگلوفیل یا روسوفیل معروف بودند. با این حال برخی از افراد، با توجه به شرایط و منافع خاص خود، ممکن بود در برهه‌ای از زمان طرفدار یکی از قدرت‌ها باشد و در زمانی دیگر با تغییر این سیاست، از قدرت مقابل حمایت نماید. امین‌السلطان از جمله این افراد است که در ابتدا انگلوفیل بود سپس به سیاست‌های روسیه متمایل گردید:

«امین‌السلطان از ابتدای زمامداری خود تا واقعه رژی طرفدار سیاست انگلستان بود و مخصوصاً با درومندولف وزیر مختار انگلیس چنان روابط دوستانه‌ای ایجاد کرده بود که هیچوقت کاری از امور کشور را بدون مشورت او انجام نمی‌داد و انگلیس‌ها برای حفظ منافع خودشان به شدت از او پشتیبانی می‌کردند. اما وقتی واقعه تحریم تنباکو و شورش مردم و شکست سیاسی انگلیس پیش آمد ناگهان امین‌السلطان تغییر روش داد و برای حفظ مقام خود با روس‌ها نزدیک شد. دوستی امین‌السلطان با روسیه تزاری تا پایان عمر وی ادامه داشت و خدمات مهمی به روس‌ها کرد. وی با دادن امتیازات متعدد به انگلیس‌ها و روس‌ها کشور را در سراسیمگی سقوط کشانید و چیزی نمانده بود که همین استقلال ظاهری ایران هم از بین برود و ایران رسماً مستعمره بیگانگان شود. زبانی که سیاست خارجی امین‌السلطان به استقلال ایران زد بسبار مهلک و اثرات آن ناسال‌های متمادی برقرار بود.»

منبع: عبدالرضا هوشنگ مهدوی، تاریخ روابط خارجی ایران، از ابتدای دوران صفویه تا پایان جنگ جهانی دوم، تهران، امیرکبیر، ۱۳۸۵، چاپ یازدهم، ص ۳۰۰

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/۵۰۲۷۲/تقسیم-پترزبورگ-سن-لندن-میان-ایران-وزیر-۵۰۲۷۲>